

ทำความรู้จัก 5 ยาหอม ในตำรับยาแพทย์แผนไทย

Get to know 5 types of “Ya-hom” :
A traditional Thai herbal aromatic medicine

scan QR

Stay Healthy as Long as You Live

Ins. 02-038-5115

Prevent & Reverse

By

MEGA

We care

ทำความรู้จัก 5 ยาหอม ในตำรับยาแพทย์แผนไทย

“ ยาหอมเป็นตำรับยาสมุนไพร ที่คนใช้กันมานาน เพราะเห็นว่ายาหอมเป็นยาฤทธิ์หอมเย็น และทุกครั้งที่มีการปวดหัวหรือวิงเวียนศีรษะ ก็จะหยิบยาหอมมาใช้ แต่ไม่มีใครรู้จักเกี่ยวกับยาหอม และวิธีการยาหอมอย่างแท้จริง ว่าที่จริงแล้วยาหอมมีหลายประเภท และหลายตำรับในคัมภีร์แพทย์แผนไทยระบุว่า ยาหอมมีมากกว่า 300 ตำรับ แต่ปัจจุบันมีเพียง 5 ตำรับ ที่ได้บันทึกอยู่ในบัญชียาหลักแห่งชาติ (บัญชียาสมุนไพร) คือ

”

1. ยาหอมทิพโอสถ

ยาหอมทิพโอสถ เป็นยาหอมที่มีดอกพิกุล ดอกบุนนาค ดอกสารภี ดอกกระดังงา ดอกมะลิ เป็นตัวหลักในการทำยาหอม ซึ่งตัวยามีรสร้อนสุขุม จึงเหมาะสำหรับผู้มีอาการจุกเสียด แน่นเฟ้อ อาหารไม่ย่อย ช่วยให้ร่างกายสดชื่นตื่นตัว ใช้ลดความร้อนในร่างกาย และยังบรรเทาอาการวิงเวียนศีรษะ จากความดันโลหิตได้อีกด้วย

2. ยาหอมเทพจิตร

ยาหอมเทพจิตร มีส่วนประกอบหลัก คือ มะลิ ซึ่งมะลียุติในตำรับมากกว่า 50% ของยาในตำรับ มะลิมีสรรพคุณบำรุงหัวใจ ทำให้ชื่นใจ แก้อ่อนเพลีย แก่ร้อนใน ยาหอมเทพจิตรมีรสสุขุม และมีกลิ่นหอมเย็น จึงเหมาะสำหรับผู้กินอ่อนหลับแล้วสะดุ้งตื่นกลางคืน ยาหอมเทพจิตรจะช่วยให้นอนหลับลึกขึ้น ลดความวิตกกังวล คลายเครียด และบำรุงหัวใจ

3. ยาหอมนวโกฐ

ยาหอมนวโกฐ มีตัวยารสร้อนเป็นหลัก เช่น ช้าพลู, เกาสะคัน, เหน้จิง, เจตมูลเพลิงแดง, ดอกตี่ปลี จึงช่วยขับลมและแก้วิงเวียนได้ดี และยังมีสมุนไพร รสขมแทรกมาในตัวยาดด้วย เช่น ลูกกระดอม บอระเพ็ด จึงสามารถช่วยให้เจริญอาหารได้ด้วย และสามารถแก้ลมปลายไข (ลมปลายไข หมายถึง อาการผิวดกตี่หลักจากเจ็บป่วย เช่น เมื่ออาหารอ่อนเพลีย ท้องอืด ท้องเฟ้อ) ได้อีกด้วย

4. ยาหอมอินทจักร์

ยาหอมอินทจักร์ เป็นยาตำรับรสสุ่มร้อน ที่มีสรรพคุณแก้ลมจุกเสียด, ลมบาดทะยัก (จิตใจไม่สงบ กระวนกระวาย อาการไม่สบายตัวร้อนๆ หนาวๆ เกิดเป็นครั้งคราว) และยังมีเหมาะกับวัยรุ่นที่มีอาการอ่อนเพลียจากการทำงาน ผู้ที่มีอาการไมเกรน ปวดศีรษะออกกระบอกตา ยาหอมอินทจักร์ จะเข้าไปช่วยปรับสมดุลธาตุลมในร่างกาย

5. ยาหอมแก้ลมวิงเวียน

ยาหอมแก้ลมวิงเวียน ไม่ได้ใช้แก้แค่อาการวิงเวียนศีรษะอย่างเดียว แต่ยังสามารถช่วยเพิ่มการอยากอาหารในตำรับมีส่วนประกอบของชะเอมเทศเป็นตัวหลัก รสยาจึงทานง่ายเหมาะสำหรับผู้สูงอายุ

ข้อแนะนำและข้อควรระวัง ในการรับประทานยาหอม

- ควรปรึกษาแพทย์แผนไทยในการรักษาโรคเหล่านี้ เนื่องจากยาสมุนไพรเป็นยาที่ออกฤทธิ์แบบค่อยเป็นค่อยไป และต้องใช้เวลาพอสมควร
- ควรระวังการรับประทานร่วมกับยาในกลุ่มสารกันเลือดเป็นลิ่ม (anticoagulant) และยาต้านการจับตัวของเกล็ดเลือด (antiplatelets)
- ควรระวังการใช้ยาอย่างต่อเนื่อง (1 เดือนขึ้นไป) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของตับไตเนื่องจากอาจเกิดการสะสมของการบูเรและเกิดพิษได้
- ควรระวังการใช้ยาในผู้ป่วยที่แพ้ละอองเกสรดอกไม้
- ยาหอมนวโกฐห้ามใช้ในหญิงตั้งครรภ์และผู้ที่มิได้
- ยาหอมอินทจักร์ ห้ามใช้ในหญิงตั้งครรภ์

เอกสารอ้างอิง :

1. รุ่งระวี เต็มศิริฤกษ์กุล. (2555). จะเลือกใช้ยาหอม อย่างไรจึงจะดี. สืบค้น 10 กันยายน 2566, จาก <https://pharmacy.mahidol.ac.th/th/knowledge/article/>
2. รุ่งระวี เต็มศิริฤกษ์กุล และพินิต ชินสร้อย. (2559). ยาหอม กับคนวัยทำงาน. สืบค้น 10 กันยายน 2566, จาก <https://pharmacy.mahidol.ac.th/th/knowledge/article/>
3. รุ่งระวี เต็มศิริฤกษ์กุล และพินิต ชินสร้อย. (2553). ยาหอม ยาลม. เอกสารวิชาการ ในมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 7 เรื่องหอมกรุ่นทั่วไทย หอมไกลทั่วโลก. อิมแพ็ค เมืองทองธานี.
- 4.ฐานข้อมูลเครื่องยาสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. (บ.ป.ป.). "ชะเอมเทศ". สืบค้น 10 กันยายน 2566, จาก <https://apps.phar.ubu.ac.th/thaicrudedrugs/main.php>